

plan: Verkennend natuurwaardenonderzoek voor:
Zonnepark Terca-terrein, Brunssum

opdrachtgever: Driven by Values

datum: 10 mei 2022

projectnummer: BR-22.03.01

bureau **VERBEEK**
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp

Zonnepark Terca-terrein, Brunssum

Verkennend natuurwaardenonderzoek

projectnummer: NL BR-22.03.01

bureau **VERBEEK**
landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp
lid van Netwerk Groene Bureaus

ir. M.A. Blaas
projectleider
adviseur ecologie

drs. G.M.T. Peeters
bioloog

Maastricht, 10 mei 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doelstelling	4
1.2 Opzet van de rapportage	4
1.3 Beschrijving van de voorgenomen ingreep	5
1.4 Beschrijving van het onderzoeksgebied	5
2 Methode	7
3 Natuurwaarden	8
3.1 Flora	8
3.2 Fauna	9
3.3 Conclusies op basis van veld- en literatuuronderzoek	13
4 Globale effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming	14
4.1 Zoogdieren - vleermuizen	14
4.2 Zoogdieren – Das & Wild zwijn	14
4.3 Zoogdieren – Steenmarter	15
4.4 Vogels zonder jaarrond beschermd nest	15
4.5 Amfibieën – Rugstreepad & Poelkikker	15
4.6 Amfibieën – Alpenwatersalamander & Vinpootsalamander	16
4.7 Reptielen – Zandhagedis	16
4.8 Reptielen – Hazelworm & Levendbarende hagedis	17
5 Maatregelen, vervolgtraject en conclusie	18
5.1 Maatregelen en vervolgtraject	18
5.2 Afweging realiseerbaarheid voorgenomen ingreep	19
Literatuurlijst	20
Bijlage 1: Wet natuurbescherming	21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding

Gemeente Brunssum is voornemens om een zonnepark in te richten op het voormalige Terca-terrein op de overgang tussen bebouwde kom Brunssum en de Brunssummerheide. Op en om het terrein komen mogelijk wettelijk beschermde natuurwaarden voor. Om die reden heeft bureau VERBEEK landschapsarchitectuur / ecologie / stedelijk ontwerp in opdracht van Driven by Values een verkennend natuurwaardenonderzoek uitgevoerd. Voorliggende rapportage is hiervan het resultaat. Het onderzoeksgebied is afgebeeld in figuur 1.

Figuur 1: Het onderzoeksgebied (rood omlijnd), gelegen aan de Rembrandtstraat en tegen de Brunssummerheide (bron kaart: limburg.nl).

Doelstelling

Voorliggend onderzoeksrapport heeft tot doel invulling te geven aan de vanuit wetgeving gestelde verplichting onderzoek te verrichten naar de mogelijke effecten van de voorgestane ingreep op beschermde natuurwaarden. Op basis van een globale effectbeoordeling wordt ook nagegaan in hoeverre de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1) en dan specifiek H3 'Soorten' de voorgenomen ingreep in de weg staat. Tevens worden algemene aanbevelingen gedaan voor de uitvoering van de werkzaamheden conform de geldende kaders vanuit natuurbescherming.

1.2 Opzet van de rapportage

In de navolgende paragrafen wordt allereerst ingegaan op de voorgenomen ingreep en op de huidige verschijningsvorm van het onderzoeksgebied. Hoofdstuk 2 "Methode" beschrijft de ten behoeve van dit onderzoek aangewende onderzoeksmethodiek. In hoofdstuk 3 "Natuurwaarden" worden de bevindingen uit de diverse onderzoeken weergegeven. Hoofdstuk 4 "Globale effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming" beschrijft de te verwachten effecten van de

voorgenomen ingreep op de (mogelijk) in het onderzoeksgebied aanwezige beschermde natuurwaarden. In hoofdstuk 5 “Maatregelen, vervolgtraject en conclusie” zijn de geconstateerde effecten vertaald in te nemen maatregelen en zo nodig een te doorlopen vervolgtraject. Dit hoofdstuk sluit af met de constatering of de voorgenomen ingreep opweegt tegen de aanwezige natuurwaarden en de te doorlopen procedure om de ingreep mogelijk te maken.

1.3 Beschrijving van de voorgenomen ingreep

PM

1.4 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied wordt gevormd door het voormalig Terca-terrein en de directe omgeving daarvan, te Brunssum. Een luchtfoto met de ligging van het onderzoeksgebied is hieronder weergegeven. Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van circa 7,1 ha.

Figuur 2: Luchtfoto van het onderzoeksgebied, rood omlijnd. (bron luchtfoto: limburg.nl)

De RD-coördinaten van het zwaartepunt van het onderzoeksgebied zijn $X = 197,186$ en $Y = 327,665$. Het onderzoeksgebied ligt daarmee in de noordwesthoek van kilometerhok 197-327.

Het onderzoeksgebied wordt gevormd door een braakliggend terrein ter plekke van de voormalige steenfabriek *Terca*. Het gebied is grotendeels begroeid met ruigtevegetaties (zie foto 1) met verspreid wat struikopslag en nabij de Rembrandtstraat enkele hoger opgaande bomen (zie foto 2). Aan de west- en zuidzijde van het terrein heeft de begroeiing een wat graziger karakter met plaatselijk open zand en vooral aan de zuidzijde veel jonge boom- en struikopslag (zie foto 3). Hier is een vochtige laagte aanwezig die in elk geval ten tijde van het veldbezoek waterhoudend was (zie foto 4). In de noordwestelijk hoek van het terrein is een langgerekte pool aanwezig (zie foto 5). Tot slot maakt een smal slootje langs de oostgrens van het terrein deel uit van het onderzoeksgebied (zie foto 6).

Het onderzoeksgebied is gelegen aan de zuidrand van Brunssum. Aan de noordzijde wordt het gebied begrensd door de Rembrandtstraat en een klein woonwagenveld, aan de westzijde door een atletiekbaan en aan de oostzijde door het terrein van een autobandenbedrijf. Aan de zuidzijde gaat het terrein naadloos over in het aangrenzend gedeelte van de Brunssumerheide met een vergelijkbare grazige en zandige begroeiing.

Figuur 3: Impressie van het onderzoeksgebied, vanaf het noordoosten in zuidwestelijke richting gezien.

Figuur 4: De Rembrandtstraat met links het onderzoeksgebied, in zuidwestelijke richting gezien.

Figuur 5: Het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied, in oostelijke richting gezien.

Figuur 6: Vochtige laagte in het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied.

Figuur 7: De langgerekte poel in het noordwestelijk deel van het onderzoeksgebied, in noordelijke richting gezien, met op de achtergrond het woonwagenveld.

Figuur 8: Smal slootje langs de oostgrens van het onderzoeksgebied, vanaf de Rembrandtstraat in zuidelijke richting gezien.

2 Methode

In het kader van dit verkennend natuurwaardenonderzoek heeft een bureaustudie plaatsgevonden waarbij gekeken is naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna in het onderzoeksgebied. Hiertoe zijn de waarnemingsgegevens in de NDFF¹ (periode 1 januari 2012 - heden) en waar nodig overige beschikbare verspreidingsgegevens van flora en fauna (natuurgegevenswebsite van de Provincie Limburg², andere via internet vrij toegankelijke verspreidingsgegevens³ en eventueel verspreidingsatlassen van de verschillende soortgroepen) geraadpleegd om na te gaan welke beschermde planten- en diersoorten voorkomen in de omgeving van de onderzoeklocatie. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in de literatuurlijst.

Naast de bureaustudie is op 20 april 2022 een veldbezoek gebracht aan het onderzoeksgebied. Hierbij is bijzondere aandacht besteed aan de aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten (met uitzondering van de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud) en de geschiktheid van het terrein voor deze soorten.

Op basis van in het onderzoeksgebied aanwezige terreinkenmerken en de ecologie van de soorten is tenslotte een inschatting gemaakt welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten momenteel duurzaam in het onderzoeksgebied voor kunnen komen.

---

¹ www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul

² www.natuurgegevensprovincielimburg.nl

³ www.vogelatlas.nl

3 Natuurwaarden

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden in het onderzoeksgebied zijn waarnemingen van 10 soortgroepen beschikbaar. Deze soortgroepen zijn vaatplanten, mossen, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelde dieren. In de teksten wordt conform de Wet natuurbescherming onderscheid gemaakt in beschermde (artikel 3.10: Andere soorten) en streng beschermde (artikelen 3.1 en 3.5: respectievelijk Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) soorten. Een beknopte uitleg van de Wet natuurbescherming is opgenomen in bijlage 1.

3.1 Flora

3.1.1 Vaatplanten

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFD is in het uurhok (5x5 km) waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2012–2022 zes wettelijk beschermde plantensoorten waargenomen, namelijk Bergnachtorchis (1 waarneming), Dennenorchis (83), Grote leeuwenklauw (2), Kartuizer anjer (20), Wilde ridderspoor (2) en Wolfskers (1). Drie soorten zijn ook waargenomen binnen het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk Dennenorchis (2 waarnemingen), Kartuizer anjer (10) en Wilde ridderspoor (1). De waarnemingen van de Dennenorchis hebben betrekking op naaldbossen in het nabijgelegen Brunsummerheidegebied, terwijl de waarnemingen van Kartuizer anjer en Wilde ridderspoor alle zijn verricht langs de heringerichte Roode Beek, circa honderd meter noordoostelijk van het onderzoeksgebied. Bij de provinciale vegetatiekartering in de jaren 2014 en 2015 zijn in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen geen wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen.

Door het ontbreken van geschikte standplaatsen zijn Bergnachtorchis, Dennenorchis, Grote leeuwenklauw, Kartuizer anjer, Wilde ridderspoor en Wolfskers niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde plantensoorten kan op grond van hun verspreiding en ecologie eveneens uitgesloten worden geacht.

Conclusie:

Wettelijk beschermde plantensoorten komen in het onderzoeksgebied niet voor en zijn daar evenmin te verwachten.

3.1.2 Mossen

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFD zijn in de periode 2012–2022 geen wettelijk beschermde mos-soorten waargenomen in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Op grond van hun ecologie en verspreiding kan de aanwezigheid van wettelijk beschermde mos-soorten in het onderzoeksgebied uitgesloten worden geacht.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde mos-soorten voor.

3.2 Fauna

3.2.1 Zoogdieren

Vleermuizen

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF zijn in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2012-2022 vier vleermuissoorten (alle soorten zijn streng beschermd) waargenomen. Dit betreft de volgende soorten: Bosvleermuis (2 waarnemingen), Franjestraat (1), Gewone dwergvleermuis (289) en Rosse vleermuis (1). Eén soort is ook waargenomen in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk de Gewone dwergvleermuis (6 waarnemingen); geen van deze waarnemingen heeft betrekking op het onderzoeksgebied of de directe omgeving daarvan.

Door de aanwezigheid van open gebied, bosschages en open water is het onderzoeksgebied geschikt als (onderdeel van het) leefgebied voor één of enkele **vleermuissoorten**. Hierbij moet vooral worden gerekend met een functionaliteit als foerageergebied, daarnaast mogelijk ook met de aanwezigheid van vliegroutes. Voor vleermuizen geschikte holle bomen of bebouwing zijn in het onderzoeksgebied niet aanwezig, zodat de aanwezigheid van dagverblijfplaatsen voor vleermuizen kan worden uitgesloten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied kan een gebiedsfunctie voor één of enkele vleermuissoorten niet met zekerheid worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF is in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2012-2022, naast een groot aantal algemene soorten waarvoor in Limburg een provinciale vrijstelling bestaat, de aanwezigheid van zes wettelijk beschermde zoogdiersoorten vastgesteld. Dit betreft de volgende soorten: Bever (streng beschermd; 8 waarnemingen), Das (beschermd; 12), Eekhoorn (beschermd, maar met gedeeltelijke provinciale vrijstelling; 247), Grote bosmuis (beschermd; 1), Steenmarter (beschermd, maar met gedeeltelijke provinciale vrijstelling; 25) en Wild zwijn (beschermd; 18). Vijf soorten zijn ook waargenomen binnen het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk Bever (1 waarneming), Das (6), Eekhoorn (9), Steenmarter (2) en Wild zwijn (1). De waarneming van de Bever heeft betrekking op een noordwestelijk van het onderzoeksgebied gelegen deel van de Roode Beek; de waarnemingen van Das en Eekhoorn zijn alle verricht in de oostelijk van het onderzoeksgebied gelegen Brunssumerheide en de waarnemingen van Steenmarter en Wild zwijn hebben betrekking op de noordelijk van het onderzoeksgebied gelegen Rimbürgerweg.

Het terrein lijkt geschikt als (onderdeel van het) leefgebied van **Das, Steenmarter** en **Wild zwijn**, maar er valt slechts te rekenen met een (naar verwachting beperkte) functionaliteit als foerageergebied voor in de omgeving huizende dieren; holen of andersoortige rust- en schuilplaatsen voor deze soorten zijn in het gebied niet te verwachten. Bever, Eekhoorn en Grote bosmuis zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde zoogdiersoorten kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied kan een gebiedsfunctie voor Das, Steenmarter en Wild zwijn niet met zekerheid worden uitgesloten. Andere wettelijk beschermde grondgebonden zoogdiersoorten komen in het onderzoeksgebied niet voor.

3.2.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied 14 vogelsoorten waargenomen (alle inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd). Dit betreft de volgende soorten: Boomleeuwerik, Ekster, Fitis, Grasmus, Houtduif, Koolmees, Merel, Rietgors, Roodborst, Roodborsttapuit, Spreeuw, Tjiftjaf, Veldleeuwerik en Vink. Het betreft alle in Nederland en Limburg algemeen voorkomende soorten. Voor alle soorten is in het onderzoeksgebied geschikt broedbiotoop aanwezig en er kan worden aangenomen dat ze in of rond het onderzoeksgebied tot broeden komen. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen.

Tijdens het provinciaal broedvogelonderzoek in de jaren 2020 - 2021 zijn 52 broedvogelsoorten aangetroffen in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Hieronder één soort met jaarrond beschermde nesten, te weten de Grote gele kwikstaart. Ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde nesten of nestplaatsen zijn volgens gegevens op www.vogelatlas.nl in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2013-2015 nog twaalf andere broedvogelsoorten aangetroffen, namelijk Boerenzwaluw, Boomvalk, Bosuil, Gierzwaluw, Havik, Huismus, Huiszwaluw, Kerkuil, Oehoe, Ransuil en Torenvalk. In de NDFF zijn uitsluitend van de Bosuil, Grote gele kwikstaart en Havik territorium-indicerende waarnemingen aanwezig voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen; al deze waarnemingen hebben betrekking op het oostelijk van het onderzoeksgebied gelegen bossen van de Brunsummerheide.

Het onderzoeksgebied vormt een geschikt broedgebied voor meerdere vogelsoorten, met name diverse algemene struweel- en bosrandvogels. Ten aanzien van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kan worden gesteld dat de aanwezigheid van (nesten van) Boomvalk, Bosuil, Havik, Ransuil en Torenvalk tijdens het veldbezoek met zekerheid kon worden uitgesloten. Voor Boerenzwaluw, Gierzwaluw, Huismus, Huiszwaluw of Kerkuil geschikte gebouwen zijn in het onderzoeksgebied niet aanwezig. Voor de Oehoe geschikte holen of holten zijn dat evenmin. De aanwezigheid van andere broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kan op grond van hun verspreiding en ecologie eveneens worden uitgesloten.

Conclusie:

Het onderzoeksgebied vormt een geschikt broedgebied voor meerdere algemene vogelsoorten. Jaarrond beschermde vogelnesten zijn in het onderzoeksgebied niet aanwezig.

3.2.3 Amfibieën, reptielen, vissen

Amfibieën

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF is in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2012-2022, naast een aantal algemene soorten waarvoor in Limburg een provinciale vrijstelling bestaat, de aanwezigheid van vijf wettelijk beschermde amfibieënsoorten vastgesteld. Dit betreft de volgende soorten: Alpenwatersalamander (beschermd; 246 waarnemingen), Kamsalamander (streng beschermd; 8), Poelkikker (streng beschermd; 9), Rugstreeppad (streng beschermd; 222) en Vinpootsalamander (beschermd; 229). Van drie soorten zijn ook waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk Alpenwatersalamander (22 waarnemingen), Rugstreeppad (15) en Vinpootsalamander (23). Uitsluitend van de Rugstreeppad is één waarneming voorhanden die betrekking heeft op het onderzoeksgebied: op 25 juni 2021 werd een klein koor waargenomen ter plekke van de vochtige laagte in het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied. Deze waarneming wijst erop dat in elk geval in dit deel van het onderzoeksgebied moet worden gerekend met de aanwezigheid van de **Rugstreeppad**. De langwerpige poel in het noordwestelijk deel van het onderzoeksgebied lijkt geschikt als voortplantingswater voor **Alpenwatersalamander**, **Poelkikker** en wellicht ook **Vinpootsalamander**, zodat de aanwezigheid van deze soorten niet

met zekerheid kan worden uitgesloten. Voor de Kamsalamander lijkt deze poel niet geschikt en deze soort is derhalve niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde amfibieënsoorten kan op grond van hun verspreiding en ecologie eveneens worden uitgesloten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied kan de aanwezigheid van de Alpenwatersalamander, Poelkikker, Rugstreeppad en Vinpootsalamander niet met zekerheid worden uitgesloten. Andere wettelijk beschermde amfibieënsoorten komen in het onderzoeksgebied niet voor.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek is één reptielensoort waargenomen, namelijk de Levendbarende hagedis (beschermd, maar met een gedeeltelijke provinciale vrijstelling). De soort werd op twee plekken in het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied waargenomen (coördinaten: 197.151-327.510 en 197.337-327.585), in beide gevallen in de directe omgeving van een aantal oude boomstobben.

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFP is in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2012-2022 de aanwezigheid van vijf wettelijk beschermde reptielensoorten vastgesteld, namelijk Gladde slang (streng beschermd; 55 waarnemingen), Hazelworm (beschermd, maar met gedeeltelijke provinciale vrijstelling; 176), de ook tijdens het veldbezoek aangetroffen Levendbarende hagedis (606), Ringslang (beschermd; 26) en Zandhagedis (streng beschermd; 557). Van vier soorten zijn ook waarnemingen beschikbaar die betrekking hebben op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk Hazelworm (9 waarnemingen), Levendbarende hagedis (28), Ringslang (1) en Zandhagedis (7). Uitsluitend de Levendbarende hagedis is éénmaal waargenomen binnen de begrenzing van het onderzoeksgebied. Uit deze en de tijdens het veldbezoek verrichte waarnemingen blijkt dat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van het leefgebied van de **Levendbarende hagedis**. Daarnaast lijkt het onderzoeksgebied geschikt als leefgebied voor de **Hazelworm**, en de meer zandige delen langs de zuid- en westrand van het gebied eveneens voor de **Zandhagedis**; de aanwezigheid van deze soorten kan derhalve niet met zekerheid worden uitgesloten. De Ringslang valt door het ontbreken van geschikt leefgebied niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde reptielensoorten kan op grond van hun verspreiding en ecologie eveneens worden uitgesloten.

Conclusie:

Het onderzoeksgebied maakt deel uit van het leefgebied van de Levendbarende hagedis. Daarnaast kan de aanwezigheid van Hazelworm en Zandhagedis niet met zekerheid worden uitgesloten. Andere wettelijk beschermde reptielensoorten komen in het onderzoeksgebied niet voor.

Vissen

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFP zijn in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2012-2022 geen wettelijk beschermde vissoorten waargenomen. Op grond van hun ecologie en verspreiding zijn in het onderzoeksgebied geen wettelijk beschermde vissoorten te verwachten.

Conclusie

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde vissoorten voor.

3.2.4 Dagvlinders, Libellen en overige ongewervelde diersoorten

Dagvlinders

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF is in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2012-2022 de aanwezigheid van drie wettelijk beschermde dagvlindersoorten vastgesteld, namelijk Grote vos (15 waarnemingen), Grote weerschijnvlinder (1) en Kleine ijsvogelvlinder (1). Uitsluitend van de Grote vos zijn twee waarnemingen beschikbaar die betrekking op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen; beide waarnemingen zijn verricht langs een bospad ruim 500 m ten oosten van het onderzoeksgebied. Door het ontbreken van geschikt leefgebied zijn Grote vos, Grote weerschijnvlinder en Kleine ijsvogelvlinder niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde dagvlindersoorten kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde dagvlindersoorten voor.

Libellen

Volgens waarnemingsgegevens in de NDFF zijn in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 2012-2022 vier wettelijk beschermde libellensoort waargenomen, namelijk Bosbeekjuffer (beschermd; 2 waarnemingen), Gevlekte glanslibel (beschermd; 1), Gevlekte witsnuitlibel (streng beschermd; 2) en Hoogveenglanslibel (beschermd; 56). Uitsluitend van de Hoogveenglanslibel zijn vier waarnemingen voorhanden die betrekking hebben op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. De meest nabije waarneming is verricht langs de Koffiepoel, circa 200 m ten zuidoosten van het onderzoeksgebied. Gezien het ontbreken van geschikte voortplantingswateren zijn Bosbeekjuffer, Gevlekte glanslibel, Gevlekte witsnuitlibel en Hoogveenglanslibel (behoudens een incidentele aanwezigheid) niet in het onderzoeksgebied te verwachten. Andere wettelijk beschermde libellensoorten zijn op grond van hun ecologie en verspreiding niet in het onderzoeksgebied te verwachten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde libellensoorten voor.

Overige ongewervelden

Van de 'overige soortgroepen' (haften, nachtvlinders, kevers, kreeftachtigen, weekdieren) is volgens waarnemingsgegevens in de NDFF in de periode 2012-2022 één wettelijk beschermde soort vastgesteld in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk het Vliegend hert (5 waarnemingen). Geen van de waarnemingen heeft betrekking op het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Door het ontbreken van geschikt leefgebied is het Vliegend hert niet in het onderzoeksgebied te verwachten. De aanwezigheid van andere wettelijk beschermde vertegenwoordigers van deze 'overige soortgroepen' in het onderzoeksgebied kan op grond van hun ecologie en verspreiding eveneens worden uitgesloten.

Conclusie:

In het onderzoeksgebied komen geen wettelijk beschermde vertegenwoordigers van de 'overige soortgroepen' voor.

3.3 Conclusies op basis van veld- en literatuuronderzoek

Aan de hand van de resultaten van het veldbezoek en de gegevens uit de geraadpleegde literatuur is een aantal conclusies getrokken aangaande het voorkomen van beschermde flora en fauna in het onderzoeksgebied.

1. Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied enkele Levendbarende hagedissen waargenomen. Voor het overige zijn tijdens het veldbezoek geen bijzondere natuurwaarden aangetroffen
2. Ten aanzien van wettelijk beschermde flora en fauna moet in het onderzoeksgebied worden gerekend met de aanwezigheid van een aantal algemene broedvogelsoorten en de Levendbarende hagedis. Daarnaast kan de aanwezigheid in het onderzoeksgebied van één of enkele vleermuissoorten, Das, Steenmarter, Wild zwijn, Alpenwatersalamander, Poelkikker, Rugstreepad, Vinpootsalamander, Hazelworm, Levendbarende hagedis en Zandhagedis niet met zekerheid worden uitgesloten.
3. Wettelijk beschermde soorten vaatplanten, mossen, vissen, dagvlinders, libellen en ‘overige ongewervelden’ komen in het onderzoeksgebied niet voor.

De effecten van de voorgenomen ingreep op de (*mogelijk*) aanwezige (streng) beschermde diersoorten is nader besproken in hoofdstuk 4. Voor de overige soorten geldt slechts de algemene zorgplicht uit artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1).

4 Globale effectbeoordeling i.r.t. de Wet natuurbescherming

Op basis van de conclusies uit hoofdstuk 3 kan worden gesteld, dat bij de voorgenomen ingreep rekening gehouden dient te worden met de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten uit de soortgroepen zoogdieren, vogels, amfibieën en reptielen. Voor deze soortgroepen is in dit hoofdstuk op globale wijze beschreven of de voorgenomen ingreep leidt tot overtreding van verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming.

4.1 Zoogdieren - vleermuizen

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vleermuizen (streng beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van de geleiding op de vliegroute), te doden (door het slopen van bijvoorbeeld bebouwing met bewoonde vaste verblijfplaatsen) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door het rooien van holtebomen, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Vaste verblijfplaatsen

Deze zijn afwezig, noch te verwachten. Negatieve effecten zijn dus eveneens afwezig.

Foeragegebied en migratieroutes

Essentiële delen van foeragegebied en migratieroutes zijn niet in het geding als gevolg van de voorgenomen aanleg van het zonnepark, omdat de aard van de ingreep zodanig is dat de gebiedsfuncties niet in het geding zijn.

Conclusie: De voorgenomen aanleg van het zonnepark leidt niet tot negatieve effecten op het voorkomen van essentiële gebiedsfuncties voor vleermuizen.

4.2 Zoogdieren – Das & Wild zwijn

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Dassen en Wild zwijnen (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (met bijvoorbeeld vallen) of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door het vergraven van het terrein, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in de vegetatiestructuur).

Vaste verblijfplaatsen

Deze zijn afwezig, noch te verwachten. Negatieve effecten zijn dus eveneens afwezig.

Foeragegebied en migratieroutes

Voor Wild zwijn geldt een nulstandbeheer op de Brunsummerheide, zodat in het onderzoeksgebied geen rekening gehouden hoeft te worden met de soort. Voor Das geldt, dat de aanleg van een zonnepark in beginsel geen probleem oplevert, mits het terrein toegankelijk blijft voor de soort.

Conclusie: De voorgenomen aanleg van het zonnepark leidt niet tot negatieve effecten op het voorkomen van Wild zwijn en Das, mits de toegankelijkheid van het terrein voor Das wordt gewaarborgd.

4.3 Zoogdieren – Steenmarter

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Steenmarters (beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (door het slopen van bewoonde vakantiehuisen) of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door het slopen van vakantiehuisen, of het ondermijnen van de functionaliteit van een verblijfplaats door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Conform de provinciale omgevingsverordening bestaat voor de Steenmarter met betrekking tot het vangen van exemplaren en het vernielen of beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen een vrijstelling. Deze vrijstelling geldt van 15 augustus tot en met februari.

Vaste verblijfplaatsen

Deze zijn afwezig, noch te verwachten. Negatieve effecten zijn dus eveneens afwezig.

Voerageergebied en migratieroutes

Het onderzoeksgebied heeft een beperkte functie voor de soort als voerageergebied. De aanleg van het zonnepark brengt hierin geen verandering. Ook na aanleg blijft het terrein toegankelijk voor de soort.

Conclusie: De voorgenomen aanleg van het zonnepark leidt niet tot negatieve effecten op het voorkomen van de Steenmarter.

4.4 Vogels zonder jaarrond beschermd nest

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om vogels (alle inheemse soorten streng beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (door het rooien van een nestboom in het broedseizoen), nesten of eieren te vernielen of te beschadigen (door het rooien van de betreffende boom, of het ondermijnen van de functionaliteit van de nesten door het broeden te verstoren met werkzaamheden in de directe omgeving), of vogels opzettelijk te verstoren (door een ingreep te doen die het leefgebied verstoort, aantast of ongeschikt maakt). Dit laatste geldt overigens niet, indien de gunstige staat van instandhouding van de populatie er niet onder te lijden heeft.

Veruit de meeste vogelsoorten bouwen jaarlijks een nieuw nest. Daarom is van verstoring of vernieling alleen sprake gedurende het broedseizoen, als het nest daadwerkelijk in gebruik is. De aanleg van het zonnepark zal, gezien de beperkte functionaliteit van het centrale grazige gedeelte van het terrein als nestlocatie, geen negatieve effecten opleveren voor de gunstige staat van instandhouding van de vogelstand ter plekke, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen.

Conclusie: Door rekening te houden met het broedseizoen kan overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming worden voorkomen.

4.5 Amfibieën – Rugstreeppad & Poelkikker

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Rugstreeppadden en Poelkikkers (streng beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van dekking), te doden (door het dempen van tijdelijk water) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Aanlegfase

- Waterhabitat: blijft buiten werkterrein, dus niet in het geding.
- Landhabitat: De werkzaamheden hebben in potentie een effect op het landhabitat ter plekke. Door het open karakter van het terrein is het geen vorstvrij terrein, zodat geen rekening gehouden hoeft te worden met winterverblijfplaatsen ter plekke. Maatregelen zijn wel nodig om tijdens de werkzaamheden aan de zorgplicht te kunnen voldoen. De uitwerking van deze maatregelen kan leiden tot de noodzaak van een ontheffing Wet natuurbescherming.

Gebruiksfase

- Waterhabitat: Niet in het geding.
- Landhabitat: Het zonnepark blijft ook na aanleg bereikbaar en geschikt als landhabitat voor Rugstreeppad en Poelkikker.

Conclusie: De voorgenomen aanleg van het zonnepark heeft in de aanlegfase mogelijk een negatieve werking op het (mogelijk) voorkomen van Poelkikker en Rugstreeppad. Het treffen van voorzorgsmaatregelen is noodzakelijk.

4.6 Amfibieën – Alpenwatersalamander & Vinpootsalamander

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Alpenwatersalamander en Vinpootsalamander (beide beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van dekking), te doden (door het dempen van tijdelijk water) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Aanlegfase

- Waterhabitat: Niet in het geding
- Landhabitat: Niet in het geding, omdat het open terrein geen vorstvrije overwinteringsplekken en evenmin door de soorten geliefde dekking biedt.

Gebruiksfase

- Waterhabitat: niet in het geding
- Landhabitat: in ruim voldoende mate aanwezig. Het voet-/fietspad zal geen onoverkomelijke barrière vormen in de dispersiemogelijkheden voor de soorten (mede vanwege de bruggetjes en de moeraszones aan weerszijden van de route).

Conclusie: De voorgenomen realisatie van het Rondje Groeves leidt niet tot negatieve effecten op het (mogelijk) voorkomen van Alpenwatersalamander, Kampsalamander en Vinpootsalamander.

4.7 Reptielen – Zandhagedis

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Zandhagedissen (streng beschermd) opzettelijk te verstoren (door het verwijderen van dekking), te doden (door het dempen van tijdelijk water) of de verblijfplaats te vernielen of te beschadigen (door in te grijpen in essentiële delen van het leefgebied).

Aanlegfase

- De werkzaamheden hebben in potentie een effect op het landhabitat ter plekke. Door het grazige karakter van het centrale voor het zonnepark bedoelde deel van het terrein is dit deel nauwelijks geschikt als leefgebied voor de Zandhagedis. De omliggende zandige terreindelen

die aansluiten op de Brunsummerheide zijn daarentegen wel geschikt als leefgebied. Maatregelen zijn wel nodig om tijdens de werkzaamheden aan de zorgplicht te kunnen voldoen. De uitwerking van deze maatregelen kan leiden tot de noodzaak van een ontheffing Wet natuurbescherming.

Gebruiksfasen

- Landhabitat: Het zonnepark blijft ook na aanleg bereikbaar en kan in potentie als landhabitat geschikt worden gemaakt voor Zandhagedis. De aanleg van het zonnepark zelf leidt echter niet tot verlies van essentieel leefgebied en daarmee evenmin tot overtreding van verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming.

Conclusie: De voorgenomen aanleg van het zonnepark heeft in de aanlegfase mogelijk een negatieve werking op het (mogelijk) voorkomen van zandhagedis. Het treffen van voorzorgsmaatregelen is noodzakelijk.

4.8 Reptielen – Hazelworm & Levendbarende hagedis

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden om Hazelwormen en Levendbarende hagedissen (beide beschermd) opzettelijk te doden of te vangen (door het vergraven van de bodem) of vaste voortplanting- en rustplaatsen van de soort te vernielen of te beschadigen (door het verwijderen van de strooisellaag en zonplekken).

Conform de provinciale omgevingsverordening bestaat voor de Hazelworm en de Levendbarende hagedis met betrekking tot het vangen van exemplaren en het vernielen of beschadigen van rust- en voortplantingsplaatsen een vrijstelling. Deze vrijstelling geldt van juli tot en met september (Hazelworm) en van 15 augustus tot en met 15 oktober (Levendbarende hagedis).

Aanleg-/gebruiksfasen

- In het onderzoeksgebied dient rekening gehouden moet worden met de Hazelworm en de Levendbarende hagedis. Aanleg van het zonnepark levert daardoor twee gevaren op, enerzijds het per ongeluk doden van exemplaren tijdens de aanleg en anderzijds het vernielen van het leefgebied, omdat het zonnepark in beginsel niet interessant is voor deze soorten.
- In samenhang met de vigerende regelgeving ten aanzien van Hazelworm en Levendbarende hagedis kan gesteld worden dat, met inachtneming van de provinciale omgevingsverordening, overtreding van het verbod op vernieling en beschadiging van vaste rust- en voortplantingsplaatsen voorkomen kan worden. Dit geldt zowel wat betreft vaste verblijfplaatsen als de functionaliteit van het leefgebied van de populatie op regionaal niveau. Het aangrenzende landschap, waar beide soorten ook voorkomen blijft immers onaangetast. Ook kan met de juiste ingrepen het zonnepark als leefgebied overeind blijven en in kwaliteit verbeteren.

Conclusie: Negatieve effecten door aanleg van het zonnepark op het leefgebied van de Hazelworm en Levendbarende hagedis zijn op voorhand niet uit te sluiten. Door rekening te houden met beide soorten bij aanleg en inrichting van het zonnepark, kan het leefgebied behouden blijven en versterkt worden. Overtreding van verboden uit de Wet natuurbescherming kan daarmee worden uitgesloten.

5 Maatregelen, vervolgtraject en conclusie

Voor een aantal in hoofdstuk 4 behandelde soorten en soortgroepen zijn maatregelen nodig om te kunnen voldoen aan de algemene zorgplicht uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1). De omvang van de te nemen maatregelen en het ermee samenhangende vervolgtraject zijn van belang bij de afweging van de keuze voor natuurbehoud of uitvoering voorgenomen ingreep. In onderstaande paragrafen zijn allereerst de te nemen maatregelen per soortgroep voorgesteld. Vervolgens is toegelicht hoe het vervolgtraject eruitziet. Als laatste is de voorgenomen ingreep afgezet tegen de complexiteit van het vervolgtraject en zijn conclusies getrokken ten aanzien van de haalbaarheid en de realiteit van de voorgenomen ingreep als het gaat om de te beschermen natuurwaarden in het onderzoeksgebied.

5.1 Maatregelen en vervolgtraject

Zoogdieren - Das

- Voorbereidingsfase: nader onderzoek naar het voorkomen van de Das is niet nodig.
- Ontwerpfase: het terrein dient toegankelijk te blijven voor de soort.
- Uitvoeringsfase: geen bijzonderheden.

Vogels zonder jaarrond beschermde nesten

- Voorbereidingsfase: nader onderzoek is niet nodig.
- Ontwerpfase: geen bijzonderheden.
- Uitvoeringsfase: uitvoeren dan wel starten buiten het broedseizoen, globaal dus buiten de periode tussen 15 maart en 15 juli. Afhankelijk van het weer kunnen in het vroege voorjaar en de zomer al of nog vogelsoorten tot broeden komen. In deze periode is het wenselijk om uiterlijk twee weken voor de werkzaamheden een schouw uit te voeren naar de aanwezigheid van broedgevallen. Worden broedgevallen aangetroffen, dan dienen de uitvoeringswerkzaamheden uitgesteld te worden tot de jongen zijn uitgevlogen.

Amfibieën

- Voorbereidingsfase: nader onderzoek is niet nodig.
- Ontwerpfase: het terrein dient toegankelijk te blijven voor amfibieën. Inrichting/optimalisatie als landhabitat behoort tot de mogelijkheden.
- Uitvoeringsfase: werkterrein afgrenzen met tijdelijk amfibieën-/reptielenscherm. Natuurwaardenvrij maken werkterrein is noodzakelijk. In verband met mogelijke aanwezigheid van zwervende exemplaren van Rugstreeppad, Poelkikker, Alpenwatersalamander en Vinpootsalamander is ten behoeve van het wegvangen een ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

- Voorbereidingsfase: nader onderzoek is niet nodig.
- Ontwerpfase: het terrein dient toegankelijk te blijven voor reptielen. Inrichting/optimalisatie als leefgebied behoort tot de mogelijkheden.
- Uitvoeringsfase: werkterrein afgrenzen met tijdelijk amfibieën/reptielenscherm. Natuurwaardenvrij maken werkterrein is noodzakelijk. In verband met mogelijke aanwezigheid van zwervende exemplaren van Zandhagedis, Hazelworm en Levendbarende hagedis is ten behoeve van het wegvangen een ontheffing noodzakelijk. Ten aanzien van de laatste twee soorten is het advies om hiervoor gebruik te maken van de provinciale vrijstellingsperiode. Dit betreft de periode tussen 15 augustus en 30 september.

5.2 Afweging realiseerbaarheid voorgenomen ingreep

Op basis van de maatregelen en vervolgstappen uit voorgaande paragraaf kan het volgende geconcludeerd worden:

- De belangrijkste natuurwaarden bevinden zich in de poelen en de natuurlijke zone aan de zuidoostzijde op de overgang naar de Brunsummerheide. Deze terreindelen blijven buiten het zonnepark.
- Het centrale voor het zonnepark gereserveerde deel van het onderzoeksgebied kent geen bijzondere natuurwaarden. Hier dient alleen rekening gehouden te worden met zwervende exemplaren van beschermde amfibieën en reptielen. Het afgrenzen en natuurwaardenvrij maken bij aanvang van de uitvoeringsfase is daarom essentieel.
- De aangetroffen natuurwaarden vormen geen belemmering voor de voorgenomen bouw van een zonnepark. De landschappelijke inrichting van het zonnepark kan bijdragen aan uitbreiding van leefgebied voor de in de directe omgeving aangetroffen/ mogelijk aanwezige beschermde soorten amfibieën en reptielen.

Eindconclusie: (streng) beschermde flora en fauna vormen geen onoverkomelijke belemmering voor de bouw van een zonnepark. Het zonnepark kan zelfs een positieve bijdrage leveren aan de aanwezige natuurwaarden.

Literatuurlijst

Gedeputeerde Staten van Limburg, 2017. Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg. Provinciaal Blad nr. 5634.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrictlijn. Tweede sterk herziene druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.

www.natuurgegevensprovincielimburg.nl (verspreidingsgegevens vaatplanten en broedvogels; laatst geraadpleegd 19 april 2022)

www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul (verspreidingsgegevens flora en fauna; laatst geraadpleegd 19 april 2022)

www.vogelatlas.nl (verspreidingsgegevens broedvogels met jaarrond beschermde nesten op uurhok basis; laatst geraadpleegd 14 april 2022)

Bijlage 1: Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 heeft de Wet natuurbescherming de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet vervangen. Daarmee is een integraal en vereenvoudigd wettelijk kader voor het behoud van de biologische diversiteit en een duurzaam gebruik van bestanddelen daarvan gevormd, mede ter uitvoering van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving.

De Wet natuurbescherming is gericht op:

- Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden van de biologische diversiteit
- Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies.

B1.1 De algemene zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Hiertoe is in de wet een algemene zorgplicht opgenomen (artikel 1.11). Deze zorgplicht houdt in dat handelingen die nadelig zijn, of waarvan eenieder redelijkerwijs kan vermoeden dat ze nadelig zijn, achterwege blijven, dan wel maatregelen worden getroffen om die gevolgen te voorkomen en voor zover dat niet mogelijk is die gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan gemaakt.

B1.2 Bescherming Natura2000-gebieden

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura2000-gebieden, de aanwijzing en begrenzing daarvan. Een aanwijzingsbesluit omvat in elk geval de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van leefgebieden voor vogelsoorten voor zover nodig ter uitvoering van de Europese Vogelrichtlijn en/of de natuurlijke habitats van soorten voor zover nodig ter uitvoering van de Europese Habitatrichtlijn. Gedeputeerde Staten stellen voor het betreffende gebied een beheerplan op waarin, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, de nodige instandhoudingsmaatregelen en de beoogde resultaten staan geformuleerd.

Het is verboden zonder vergunning van Gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van de soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. Dit geldt zowel voor initiatieven binnen de begrenzing van een Natura2000-gebied als voor initiatieven buiten een Natura2000-gebied maar met een externe werking in dat Natura2000-gebied.

Ten behoeve van de vergunningverlening dient initiatiefnemer een passende beoordeling uit te voeren van de gevolgen van het initiatief voor het Natura2000-gebied. Vergunning wordt slechts verleend indien de zekerheid is verkregen dat het initiatief de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

Indien de vereiste zekerheid niet kan worden verkregen, dan kan vergunning worden verleend indien voldaan wordt aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er zijn geen alternatieven;
  2. Het initiatief is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
  3. De nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura2000 bewaard blijft.
- Voor prioritaire habitattypen geldt in afwijking van punt 2 dat een project nodig is vanwege:
4. Argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, of
  5. Andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.

B1.3 Soortbescherming - soorten Europese Vogelrichtlijn

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn alle van nature in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de Vogelrichtlijn van toepassing is streng beschermd. In de voorliggende rapportage zijn de betreffende soorten aangeduid als zijnde *streng beschermd*.

Het is verboden:

- opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- eieren van vogels te rapen of onder zich te hebben;
- vogels opzettelijk te storen;
- Het voorgaande verbod is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Gedeputeerde staten is bevoegd ontheffing te verlenen van de hiervoor benoemde verboden ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Daarbij dient voldaan te zijn aan de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. Zij is nodig
  - a. In het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid;
  - b. In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
  - c. Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren;
  - d. Ter bescherming van flora en fauna;
  - e. Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
  - f. Om te vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.
3. De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

B1.4 Soortbescherming - soorten Europese Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het verdrag betrekking heeft. De in deze richtlijnen benoemde soorten uit deze categorie zijn in deze rapportage aangeduid als zijnde *streng beschermd*.

Nota bene: Een deel van de vogelsoorten valt als gevolg van de Europese richtlijnen en verdragen zowel onder de bescherming van artikel 3.1 als artikel 3.5 uit de Wet natuurbescherming.

Het is verboden

- In het wild levende dieren van soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- Dieren opzettelijk te verstoren;
- Eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- De voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
- Planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
- De soorten als bedoeld in het voorgaande punt en het eerste punt onder zich te hebben of te vervoeren, tenzij de bedoelde planten en dieren aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Gedeputeerde staten is bevoegd ontheffing te verlenen van de hiervoor benoemde verboden ten aanzien van planten en dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren. Daarbij dient voldaan te zijn aan de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. Zij is nodig
  - a. In het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  - b. Ter voorkoming van ernstige schade aan vooral gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - c. In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
  - d. Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
  - e. Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soorten te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

B1.5 Soortbescherming - andere soorten

Naast de soorten die beschermd zijn op grond van de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn is op nationaal niveau een aanvullende lijst vastgesteld van diersoorten en plantensoorten die eveneens beschermd zijn op basis van de Wet natuurbescherming. In de voorliggende rapportage zijn de betreffende soorten aangeduid als zijnde *beschermd*.

In analogie van het beschermingsregime voor soorten uit de Europese Habitatrichtlijn is het verboden om:

- De betreffende diersoorten opzettelijk te doden of te vangen;
- Vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de betreffende diersoorten te beschadigen of te vernielen, of
- De betreffende plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De eerste twee punten zijn niet van toepassing op Bosmuis, Huisspitsmuis en Veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen bevinden of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

In aanvulling op de ontheffingsgronden voor soorten uit de Habitatrichtlijn is Gedeputeerde staten voor de onder dit beschermingsregime vallende diersoorten en plantensoorten bevoegd om tevens op grond van onderstaande redenen ontheffing te verlenen:

- f. In het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- g. Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- h. Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- i. Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- j. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- k. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer
- l. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of,
- m. In het algemeen belang.

B1.6 Provinciale regelgeving - soortbescherming

In verband met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 heeft de provincie Limburg een wijziging doorgevoerd in de Omgevingsverordening Limburg 2014. Hierin zijn enerzijds de wijzigingen in de verwijzingen naar beschermingsniveaus en wetartikelen geregeld.

Anderzijds maakt de provincie gebruik van haar bevoegdheid om op basis van artikel 3.10 lid 2 van de Wet natuurbescherming voor het grondgebied van deze provincie een vrijstelling te verlenen van verboden uit artikel 3.10. Het betreft de verboden uit artikel 3.10 lid 1 over het vangen van door de provincie aangewezen soorten en het vernielen of opzettelijk beschadigen van hun vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen.

Het vangen is slechts toegestaan wanneer het niet redelijkerwijs mogelijk is om de dieren te verdrijven van de locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden. Dit vangen dient plaats te vinden met de in de omgevingsverordening voorgeschreven middelen.

De hier genoemde vrijstelling is slechts van toepassing op de belangen f, j, k en l uit voorgaande paragraaf B1.5.